

kakor šumenje polnočnika v hrastovem jesenskem listju:

»Ssssanje . . .«

Sen iz krvi, sladek kakor sla nezrelosti, ki še ne ve in nima in ne loči ne med materinim nedrijem ne ugodjem ženskega objema. Barva, skrita v solnčno luč, glas, povit v sproščeno struno, duh, ki se še ni vsejal, da bi korenine gnal in veje razpel: hrepenenje, hrepenenje, hrepenenje . . . Sinilo bi edino, nerojeno lice. Bile bi oči, sladke do groze, bile bi ustnice kakor rana v živem srcu. Tem očem bi se vendar izjokal, tem ustnicam bi mogel dehniti svojo skrivnost. Sinilo bi . . .

»Ssssanje . . .«

* * *

Simon se je trpko predramil. Luč v mrazu štirih sten je bila zopet večša, povita v moten kolobar megle. Sije, ne greje. Simon se je zdrznil. Rezko je stegnil nad luč. List je gorel visoko. Ko je dogorel, je tudi plamen iz sveče omedlel. Simon je legel brez luči. Mižal je, da ne bi videl. Pa je po sili vstajalo predenj. N j e g o v a žalost, njegova s k r i v n o s t. Simonova skrivnost pa je pesem. Pesmi se je reklo: Samotar.

* * *

Slovstveni: Verjetno je, da je bil Jenkov Samotar povest, ki je po svoji zgradbi sličila njegovim Spominom. Iz beležk, ki jih je stenografiral, bi povzeli nekako sledeče: Pesnik se je seznanil kot osmošolec na počitnicah z odljudnim starim čudakom, ki samotari v polrazpali koči kraj gozda. Okoličani se samotarja ogibljejo. Boje se ga. Pesnikova mati pokara ljubeznivo sina, naj se ne druží s človekom, ki ne moli in je samemu hudiču zapisan. Pesnik tega ne veruje, a gane ga materina skrb, ker vidi, kako se boji mati, da ji ne bi kdo odvrnil sina od — mašniškega stanu. Ne da bi hotel biti materi nepokoren, zaide dijak vendar v samotarjevo kočó. Ko se nekega večera vrača s počitniškega potovanja, ga namreč zajame blizu kočé silna nevihta, da mora iskati strehe pri samotarju. Ta ga pogosti s kozjim mlekom. Vihar se noče ugnati, hočeš nočeš mora dijak prenočiti pri samotarju. Sedita ob ognju za ognjiščem. Mladega prevzemata gnus in groza, ko

FR. S. ŠTIPLOVSEK: MAGDALENSKA CERKEV V MARIBORU.

spozna natančneje samotarjevo domovanje. Starec ima pri sebi poldivjega črnega mačka, katerega nagovarja od časa do časa: et tu, mi Brute! Gnusno krastačo, ki se privleče iz mokrotnega kota v svit pred ognjišče, imenuje čudak »botro«, sovo, katero je pljuščil veter ob zakajeno okno, pa nazove s »teto«. Mrzlo polije dijaka, ko opazi, da ogenj ne meče sence. Šele po natančnejšem opazovanju spozna, da je to kaj prirodno. Stene so namreč debelo zalite s sajami. A kaj je vse to spričó novega strašila! Dijak opazi v temotnem kotu začrnelo razpelo. Z razpela pa niha — kača. »Podobna ji je, podobna, prav tisti iz raja,« pove samotar, »pa kača ni. Vrv, navadna vrv z zanko.« »Pa na križu!« se začudi mladi. Samotar se zasmije pol žalostno pol posmehljivo: »Zakaj? Saj je vzel vse grehe sveta nase. Zakaj ne bi še te vrvi, ki ji je v zanki že visel človek.« Vihar igra svojo neukrot-